

A Kúria a dr. Molnár István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Koczka Ákos György ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása iránt a Szegedi Munkaügyi Bíróságnál 4.M.131/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Szegedi Törvényszék 2.Mf.20.641/2012/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Kúria a Szegedi Törvényszék 2.Mf.20.641/2012/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Szegedi Munkaügyi Bíróság 4.M.131/2011/11. számú ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes 2010. szeptember 3-án kelt rendes felmondása jogellenes. A felperes munkaviszonya az alperesnél 2013. április 24-én szűnik meg.

Az összecszerűség tekintetében az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében a munkáltatói felmondás jogellenességének megállapítását és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzésével.

A Szegedi Munkaügyi Bíróság 4.M.131/2011/11. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség viselésére kötelezte megállapítva, hogy a le nem rótt eljárási illeték az állam terhén marad.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2009. első félévében létesített határozatlan idejű munkaviszonyt az alperessel adminisztrátor munkakörre.

2009. nyarán Sz.Sz. munkatárs az alperessel fennállott munkaviszonyát közös megegyezéssel megszüntette, munkaköri feladatai egy részét az ügyvezető, más részét a felperes vette át. Ez idő után világossá vált, hogy a felperes - kellő szakmai ismeret hiányában - nem tudja ellátni Sz.Sz. korábbi műszaki jellegű feladatait, ezért 2007. szeptemberétől a korábban szerelőként dolgozó F.D.-t az ügyvezető berendelte az irodába munkavégzésre, és átadta a részére azon munkaköri feladatokat, amelyeket a felperes vett át Sz.Sz.-től. F.D. a továbbiakban is ellátta a szerelői tevékenységét, így a felperesnek ismételten kizárólag adminisztratív jellegű feladatai maradtak.

Ezt követően az ügyvezető az önálló adminisztrátor munkakör megszüntetéséről döntött, melyhez tartozó feladatokat szétosztotta.

Egy részét saját maga vette át illetve szerelőkre osztotta, további részét pedig a feleségére, T.Á.T.-re bízta, aki a GYES lejártá után 2010. október 12-étől állt az alperesnél munkaviszonyban. A felperestől átvett adminisztratív jellegű feladatok mellett az új piacok kutatásával, az új partnerekkel való kapcsolatfelvétellel, új termékek bevezetésével, WEB-es megfigyeléssel, HR ügyintézésével, szerződéskötésekkel, ármelegfigyeléssel kapcsolatos feladatokat is ellátott. A munkaköri feladatainak nagy részét ez utóbbiak tették ki, nem pedig a felperestől átvett adminisztratív jellegű tevékenység.

A munkáltató 2010. szeptember 3-án kelt rendes felmondásával szüntette meg a felperes munkaviszonyát arra hivatkozással, hogy „a vállalkozás árbevételeinek csökkenése miatt az adminisztrátori munkakör megszüntetésre kerül”.

A munkaügyi bíróság ítéletében utalt az Mt. 89. §-ának (1), (2) és (3) bekezdésében foglaltakra. Kifejtette, hogy a felmondás indoka az adminisztrátori munkakör megszüntetése volt, e munkáltatói döntés okaként került megjelölésre a vállalkozás árbevételeinek csökkenése.

A bíróság álláspontja szerint F.D., T.Á.T. tanúvallomása és a becsatolt munkaköri leírások együttesen kellő módon bizonyították az alperes adminisztrátori munkakör megszüntetésével kapcsolatos előadásait. Ezek a bizonyítékok igazolták, hogy hogyan kerültek a felperes munkaköri feladatai szétosztásra, és miért nem helytálló az a felperes állítás, miszerint az adminisztrátori munkakörét nem szüntették meg, csupán arra más munkavállalót, nevezetesen T.Á.T.-t alkalmazták.

A felperes által becsatolt névjegykártya és az alperes honlapjáról kinyomtatott okirat azonos elnevezéssel illetve T.Á.T. tevékenységi körét a felperesével, ez azonban önmagában nem zárja ki, hogy a pénzügy és az adminisztráció területén kívül T.Á.T.-nek ne lehetnének más munkaköri feladatai, így önmagában nem tudta aggályossá tenni az alperes által előterjesztett bizonyítékokat. A honlapon az okiratból kitűnően azokat a személyeket jelölték meg, akik valamilyen területen az ügyfelekkel kapcsolattartóként jelennek meg. Az tehát, hogy a pénzügy és az adminisztráció területén T.Á.T. látja el ezt a feladatot, önmagában nem bizonyítéka annak, hogy más jellegű tevékenysége ne lenne, és a munkaköre teljes egészében azonos a felperesével.

A bíróságnak nincs jogosultsága felülbírálni a munkáltató gazdasági döntéseit, így azt sem, hogy saját árbevételeinek ingadozását hogyan értékeli, mely időszakot viszonyít egymáshoz és abból milyen következtetéseket von le saját gazdálkodását illetően.

Az alperesnek a szükséges módon sikerült bizonyítania a felmondás indokának valóságát. Az adminisztrátori munkakör megszüntetése pedig kellő magyarázatot adott arra, hogy a munkáltatónak miért nem volt szüksége a továbbiakban a felperes munkavégzésére. Az alperes tehát intézkedése okszerűségét bizonyítani tudta.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Törvényszék

2.Mf.20.641/2012/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest perköltség viselésére kötelezte. Rögzítette, hogy a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendes felmondás indoka valósága és annak okszerűsége körében helytálló jogi következtetésre jutott. Az alperes intézkedése indokát az ok összefoglaló megjelölésével akként határozta meg, hogy „A vállalkozás árbevételenek csökkenése miatt az adminisztrátori munkakör megszüntetésre kerül”. Ebből helyes nyelvtani értelmezés eredményeként jutott az elsőfokú bíróság arra a helytálló megállapításra, hogy a felmondás indokát az képezte, miszerint az alperes az önálló adminisztrátori munkakört megszüntette, mely döntés indítéka az volt, hogy az alperes úgy ítélte meg, a vállalkozás árbevétele csökkent.

Az alperes a felmondás indokának valóságát és okszerűségét a perben sikerrel bizonyította, figyelemmel az ügyvezető előadását mindenben alátámasztó F.D. és T.Á.T. tanúvallomásában foglaltakra is. A felperes által ellátott adminisztratív jellegű munkaköri feladatok más munkavállalók között szétosztásra kerültek, melynek eredményeként az alperesnél az önálló adminisztrátori munkakör megszüntetésre került. Ezzel az alperes lényegében a felperes munkakörét érintő átszervezést hajtott végre, melynek alapján a felperes munkaviszonya az Mt. 89. § (3) bekezdésében rögzített, a munkáltató működésével összefüggő okból jogszerűen került megszüntetésre figyelemmel arra is, hogy az alperes a perben azt is sikerrel bizonyította, hogy a felperes munkaviszonya megszüntetését közvetlenül követően létesített és T.Á.T. által ellátott új munkakör az azokhoz tartozó munkaköri feladatok alapulvételével nem felel meg a felperes korábbi munkakörének.

A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a munkavállaló munkaköre megszüntetésére vonatkozó, annak gazdálkodási körében hozott döntése célszerűsége a munkaügyi jogvita keretében nem vizsgálható (MD.I.123.). Ezért helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy azon körülménynek vizsgálata, miszerint a munkáltató az adminisztrátori munkakör megszüntetésére vonatkozó döntését milyen indokkal hozta meg, a munkaügyi jogvita keretén kívül esik.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet „megváltoztatására”, az alperes kereset szerinti marasztalására irányult perköltség fizetésre kötelezése mellett. Másodlagosan a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését az eljárás bíróságok új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

A felülvizsgálati érvelés szerint a felmondásban foglaltak okszerű és logikus nyelvtani értelmezéséből szerint az következik, hogy a munkaviszony valamint az adminisztrátori munkakör megszüntetésére a vállalkozás árbevételenek csökkenése miatt került sor. A BH.2006.197. számú eseti döntése egyértelműen azt tartalmazza, hogy

a gazdálkodási nehézségek miatti munkakör megszüntetésével indokolt felmondás kapcsán a munkáltatónak kell bizonyítania, hogy a gazdálkodási nehézségeivel összefüggő okból kényszerült a munkakör megszüntetésére, tehát a felmondási ok a valóságnak megfelel.

Az MK. 95. számú állásfoglalással ellentétben az eljáró bíróságok ítélete szerint „de facto” elegendő a felmondás indokaként csak annyit közölni, hogy a munkakör megszüntetésre kerül. A másodfokú bíróság mindehhez azt fűzi, hogy annak vizsgálata, miszerint a munkáltató a munkakör megszüntetésére vonatkozó döntését milyen indokkal hozta, a jogvita keretén kívül esik.

Tény, hogy a felmondás konkrétan közli, miszerint az árbevétel csökkenése miatt került sor a munkaviszony és a munkakör megszüntetésére, ez pedig nem volt bizonyított.

Téves a másodfokú bíróság ítéletének azon hivatkozása, hogy a perbeli esetben lényegében átszervezésre került sor. A bíróság nem térhet el a felmondás indoka által szabott keretektől, melyek az átszervezést nem említik. Így pedig a megállapítása törvénysértő (BH.2009.25., EBH.2005.1241.).

Az a körülmény, hogy az alperes a felmondását félreérthetően, kirívóan szakszerűtlenül fogalmazta meg, az alperes terhére esik és a felmondás jogellenességét eredményezi. E hibát bírói értelmezéssel nem lehet orvosolni, ekképp kizárva a felmondás jogellenességét.

A felperes érvelése szerint a tanúk nem bizonyították azt sem, hogy az alperes által alkalmazott szerelők maguk végeznék az adminisztratív munkát. E körben nyomatékosan utalt a fellebbezésében foglaltakra.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

Álláspontja szerint senki nem tölti be azt a munkakört, amelyet a felperes ellátott, adminisztrációs munkakörben senki nem dolgozik a társaságnál. Az adminisztrációs munkakörhöz tartozó feladatokat részben a társaság korábbi - egyéb munkakörben foglalkoztatott - munkavállalói között, részben olyan új munkavállaló között osztották fel, aki a felperesétől eltérő munkakörben dolgozik.

Az alperes a vállalkozás árbevételének összehasonlítása során jutott arra a következtetésre, hogy az csökkent, ezért nem tartható fenn az adminisztrációs munkakör. Amennyiben pedig ez megszüntetésre kerül, akkor nincs szükség az ezt a munkakört betöltő munkavállalóra, amiből következik, hogy a felperes munkaviszonyának megszüntetésére jogszerűen került sor.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A Pp. 270. § (2) bekezdése és a 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben kell előadni a jogszabálysértés megjelölése mellett, hogy a fél a jogerős határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja, ezért a Kúria nem a korábbi beadványokra (fellebbezés) hivatkozást, hanem a jelen felülvizsgálati kérelemben konkrétan megjelölt indokokat vette

figyelembe (BH.1995.99.).

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A felperes részére kiadott rendes felmondás indoka a vállalkozás árbevétele miatti adminisztrátori munkakör megszűnése volt. A munkáltatói intézkedés a létszámcsökkentésre, átszervezésre nem utalt. A jelen perben tehát kizárólag az volt vizsgálható, hogy a felperes által betöltött adminisztrátori munkakör megszűnt-e. Jogszerűen az alperes a perben intézkedése megalapozottságát, jogszerűségét olyan okokra hivatkozással, amelyeket a felmondásban nem közölt, a perben nem állíthatta. A felmondási okok a perben nem egészíthetők ki (BH.1997.224.). Minderre figyelemmel jogsértő azon másodfokú bírósági ítéleti hivatkozás, miszerint „az alperes által lényegében a felperes munkakörét érintő átszervezést hajtott végre” (Szegedi Törvényszék 2.Mf.20.641/2013/3. számú ítélet 4. bekezdés). A jelen eljárás során azt kellett vizsgálni, hogy a felperes és T.Á.T. adminisztrátori munkakörének csupán az elnevezése vagy annak tartalma is megváltozott-e (BH.2008.28.).

Azt helytállóan fejtette ki a másodfokú bíróság, hogy a felperes a munkaviszonyának megszüntetését megelőzően adminisztrációs tevékenységet látott el. A 2010. október 8-án történt jogviszony megszüntetést követően 2010. október 12-én alkalmazott T.Á.T. munkakörébe ugyancsak beletartozott a felperes által ellátott adminisztratív tevékenység, bár az kibővült olyan munkafeladatokkal is, amelyeket korábban a felperesnek munkakörébe tartozóan nem kellett ellátnia. Mindez azonban nem alkalmas annak alátámasztására, hogy a felperes munkaköre – az adminisztrátori tevékenység – az alperesnél megszűnt, így a kizárólag ezen okra alapított felmondás nem volt jogszerű. Az eljárás során hivatkozott átszervezés a felmondás indokai között nem szerepelt, így az intézkedésben közölt ok valóságát az alperes nem bizonyította [Mt. 89. § (1) bekezdés és (2) bekezdés].

A felmondás az indok valótlansága miatt jogellenes volt, így annak vizsgálatára, hogy a cégnél jelentkeztek-e gazdasági nehézségek, a jogvita eldöntése szempontjából nem volt szükség, különös figyelemmel arra, hogy a döntés célszerűsége a munkaügyi jogvita eldöntése során nem vizsgálható (MD.I.123.).

A fentiekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és az Mt. 100. § (1) bekezdésére tekintettel megállapította, hogy az alperes rendes felmondása jogellenes. A felperes munkaviszonyának megszűnéséről az Mt. 100. § (5) bekezdése alapján rendelkezett azzal, hogy az elsőfokú bíróságnak az összecszerűség körében az eljárást folytatnia kell.

Kötelezte a pervesztes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, továbbá a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére.

Budapest, 2013. április 24.

***Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró***

A kiadmány hiteléül: tisztviselő